Lietas arhīva Nr. K77-2303-24/122
ECLI:LV:RPT:2024:0502.10920002823.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2024.gada 2.maijā

Rīgas pilsētas tiesas tiesnese Dz.Zemitāne rakstveida procesā izskatīja krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā pēc Krimināllikuma 221.panta pirmās daļas. Pārbaudījusi pirmstiesas kriminālprocesā noslēgtās vienošanās apstākļus, un tās atbilstību Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma normām, tiesa konstatēja

Aprakstošā daļa

/pers. A/ nelikumīgi glabāja tabakas izstrādājumus ievērojamā apmērā, šādos apstākļos:

/pers. A/ pirmstiesas izmeklēšanā precīzāk nenoskaidrotā laikā, vietā un apstākļos, ieguva savā valdījumā tabakas izstrādājumus, kas nebija marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām: 6000 cigaretes "Winston", 4000 cigaretes "Marlboro", 1400 cigaretes "NZ Gold". Minētos tabakas izstrādājumus līdz 2022.gada 28.septembra plkst.16.39, /pers. A/ nelikumīgi uzglabāja savā dzīvesvietā, /adrese A/.

Tādā veidā /pers. A/, nelikumīgi uzglabājot 11400 cigaretes, kas atbilstoši likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 23.[1] panta trešās daļas 1.punktam atzīstams par ievērojamu apmēru, pārkāpa likuma "Par akcīzes nodokli" 33.panta otrajā un trešajā daļā noteikto aizliegumu uzglabāt Latvijas Republikā akcīzes preces, par kurām nav samaksāts akcīzes nodoklis, kā arī tabakas izstrādājumus, kas nav marķēti ar akcīzes nodokļa markām.

/pers. A/ prettiesisko darbību rezultātā/Nosaukums A/ radīts mantisks kaitējums 1512,86 EUR apmērā.

Ar tādām darbībām /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 221.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgu nodarījumu.

Motīvu daļa

Rīgas Ziemeļu prokuratūras prokurore Olga Šališkina, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 438.panta otrās daļas 7.punktu un 540.[1] panta pirmo daļu, ar 2024.gada 10.aprīļa ierosinājumu par vienošanās apstiprināšanu, nosūtīja tiesai krimināllietu Nr.10920002823 /pers. A/ apsūdzībā Krimināllikuma 221.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, lūdzot tiesu apstiprināt ar apsūdzēto noslēgto vienošanos (*lietas 61.lapa*).

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 540.[1] panta pirmās daļas noteikumiem, un saskaņā ar Rīgas pilsētas tiesas tiesneses Dzintras Zemitānes 2024.gada 15.aprīļa lēmumu, krimināllietu /pers. A/ apsūdzībā Krimināllikuma 221.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā nolemts iztiesāt rakstveidā – vienošanās procesa kārtībā (*lietas 66.-67.lapa*).

Apsūdzētā/pers. A/, cietušā /Nosaukums B/ un prokurores Olgas Šališkinas iebildumi pret krimināllietas iztiesāšanu rakstveida procesā vai noraidījums tiesas sastāvam netika saņemti.

Iepazīstoties ar krimināllietas Nr.10920002823 materiāliem, tiesa konstatē, ka pirmstiesas kriminālprocesā – 2024.gada 5.aprīlī, ievērojot Kriminālprocesa likuma 325.-327., 433.-437.panta nosacījumus, apsūdzētais /pers. A/ noslēdza ar prokurori vienošanās protokolu (*lietas 58.lapa*).

Noslēdzot vienošanos, ir ņemts vērā, ka apsūdzētais ir piekritis vienošanās procesa piemērošanai; apsūdzētajam ir izskaidrotas tiesības vienošanās procesā un sekas, kas rodas līdz ar vienošanās noslēgšanu; apsūdzētais atzina, ka krimināllietā ir noskaidroti apstākļi, kas attiecas uz pierādīšanas priekšmetu un piekrita viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma apjomam, kvalifikācijai.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 437.panta nosacījumiem, vienošanās protokolā norādīta /pers. A/ pirmstiesas kriminālprocesā izvirzītā un 2024.gada 26.martā izsniegtā apsūdzība Krimināllikuma 221.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Nosakot apsūdzētajam /pers. A/ sodu, ņemts vērā Krimināllikuma 35.pantā definētais soda mērķis, proti, aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Saprotot noziedzīgu nodarījumu kā netaisnīgumu, ko radījusi pārkāpēja darbība vai bezdarbība, ikvienā konkrētā gadījumā ir svarīgi izvēlēties un piemērot pārkāpējam tādu sodu, kas ir samērīgs un maksimāli atbilst sabiedrības un pārkāpēja interesēm (*skat. A.Judins. Krimināsods nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Jurista vārds Nr.11 (762), 2013.gada 19.marts, 7.lapa*).

Sastādot vienošanās protokolu, ņemti vērā Krimināllikuma 46.pantā definētie soda noteikšanas vispārīgie principi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otro daļu, nosakot soda veidu, ņemts vērā noziedzīgā nodarījuma raksturs un radītais kaitējums, kā arī vainīgā personība.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētā /pers. A/ izdarītais noziedzīgais nodarījums, kas paredzēts Krimināllikuma 221.panta pirmajā daļā, klasificējams kā tīšs mazāk smags noziegums, par ko Krimināllikumā paredzēta šāda atbildība – brīvības atņemšana uz laiku līdz diviem gadiem vai īslaicīga brīvības atņemšana, vai probācijas uzraudzība, vai sabiedriskais darbs, vai naudas sods.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta trešo daļu, nosakot soda mēru, ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Pie soda veida un mēra izvēles pamatoti ņemts vērā, ka saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošu apstākli atzīstams tas, ka apsūdzētais savu vainu viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā pēc Krimināllikuma 221.panta pirmās daļas atzinis pilnībā un nožēlojis izdarīto. Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmo daļu apsūdzētā /pers. A/ atbildību pastiprinoši apstākļi nav konstatēti.

Sniedzot ziņas par apsūdzētā /pers. A/ personību, pirmstiesas kriminālprocesā noskaidrots, ka viņš dzimis /datums/, neprecējies, ieguvis vidējo izglītību, nestrādā, III grupas invalīds, deklarētā dzīvesvieta /adrese B/, paziņotā dzīvesvieta /adrese A/, agrāk sodīts, sodāmība dzēsta (*lietas 35.-38., 54.-57.lapa*).

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētā izdarītais noziedzīgais nodarījums ir klasificējams kā tīšs mazāk smags noziegums, ar kuru apdraudētas tautsaimniecības intereses akcīzes preču, tas ir, tabakas izstrādājumu, aprites sfērā, kas izpaudies apsūdzētajam uzglabājot tabakas izstrādājumus, kas nav marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, ievērojamā apmērā, ar noziedzīgo nodarījumu radīto kaitējumu, /pers. A/ personību, apsūdzētā vecumu, veselības stāvokli un to, ka lai gan apsūdzētā sodāmība uz noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdi ir dzēsta,

apsūdzētais iepriekš sodīts par tādu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, kas apdraud tautsaimniecības intereses akcīzes preču aprites sfērā, tādējādi apsūdzētais ir persona, kura ir iepriekš sodīta un, kurai ir izveidojusies izpratne par prettiesiskās rīcības sekām, kas nozīmē, ka faktiski iepriekš noteiktie sodu mēri nav bijuši tādi, kas veicinātu apsūdzētā attieksmes un uzskatu maiņu par to, ka būtu jāmaina prettiesiskā uzvedība, sākot dzīvot likumpaklausīgu dzīvi. Turklāt ņemams vērā apstāklis, ka pret /pers. A/ 2017.gada 24.augustā tika uzsāks kriminālprocess pēc Krimināllikuma 221.panta trešās daļas, kas atrodas iztiesāšanas stadijā. Ņemot vērā apsūdzētā attieksmi pret izdarīto noziedzīgo nodarījumu to, ka apsūdzētais izmantojis tiesības uz sadarbību ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto amatpersonu, lai sekmētu krimināltiesisko attiecību noregulējumu, izvēloties vienkāršāka procesa veidu, prokurores ieskatā /pers. A/ piemērojams Krimināllikuma 221.panta pirmās daļas sankcijā paredzētais īslaicīgas brīvības atņemšanas sods.

Tāpat prokurore pamatoti norādīja, ka ņemot vērā, ka apsūdzētajam konstatēts viens atbildību mīkstinošs apstāklis un nav konstatēti atbildību pastiprinoši apstākļi, soda mērs nosakāms pietuvināts panta sankcijā paredzētā soda – īslaicīga brīvības atņemšana – minimālajai robežai.

Ņemot vērā minēto, ar apsūdzēto panākta vienošanās par to, ka prokurore lūgs tiesai atzīt /pers. A/ par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 221.panta pirmajā daļā un noteikt sodu – īslaicīga brīvības atņemšana uz 1 (vienu) mēnesi. Piedzīt no /pers. A//Nosaukums A/ labā nodarītā mantiskā zaudējuma kompensāciju 1512,86 EUR (viens tūkstotis pieci simti divpadsmit *euro,* 86 centi) apmērā. Piedzīt no /pers. A/ valsts labā procesuālos izdevumus 17,04 EUR (septiņpadsmit *euro,* 4 centi) apmērā. Lietiskos pierādījumus – 39 (trīsdesmit deviņas) dažādu marku cigarešu paciņas, bez Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, kas iepakotas maisā Nr.(00)340167370768229496 – iznīcināt.

2024.gada 5.aprīlī vienošanās protokolu parakstījuši apsūdzētais /pers. A/, prokurore un tulks. Apsūdzētajam izsniegta vienošanās protokola kopija, un /pers. A/ ir apstiprinājis, ka piekrīt šādas vienošanās noslēgšanai (*lietas 58.lapa*).

Tiesa, rakstveida procesā iepazinusies ar lietā esošajiem materiāliem, secina, ka apsūdzētā faktiskās darbības pilnībā atbilst inkriminētā Krimināllikuma panta juridiskajai kvalifikācijai; tiesai nav šaubu par apsūdzētā vainīgumu viņam izvirzītajā un uzturētajā apsūdzībā; apsūdzētā vainīgums apstiprinās ar lietā savāktajiem pierādījumiem, līdz ar to /pers. A/ ir atzīstams par vainīgu un sodāms Krimināllikuma 221.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

/pers. A/ ar Valsts policijas /nodaļas nosaukums A/ nodaļas /amats A//pers. B/ 2023.gada 6.marta lēmumu piemērots drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā un papildu drošības līdzeklis – aizliegums izbraukt no valsts. Ar Valsts policijas /nodaļas nosaukums B/nodaļas /amats B/ /pers. B/ 2024.gada 24.janvāra lēmumu /pers. A/ piemērotais drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā un papildu drošības līdzeklis – aizliegums izbraukt no valsts – tika atcelts.

Kriminālprocesā par cietušo atzīta/Nosaukums A/, kuru pārstāv /Nosaukums B/. Cietušās pārstāvis pieteica mantiskā zaudējuma kompensāciju 1512,86 EUR apmērā (*lietas 28.-30., 32.,33.lapa*).

Tiesa, izvērtējusi pieteiktās kaitējuma kompensācijas apmēru, tā pamatojumu to, ka apsūdzētais /pers. A/ ir atzīts par vainīgu inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, atzīst par iespējamu apmierināt cietušās pārstāvja pieteikto un uzturēto kaitējuma kompensācijas pieteikumu, ko atzīst par pamatotu, jo nelikumīgi uzglabājot 11 400 cigaretes, par kurām nav samaksāts akcīzes nodoklis, kā arī tabakas izstrādājumus, kas nav marķēti ar akcīzes nodokļa markām, ir nodarīts mantiskais zaudējums 1512,86 EUR apmērā un tas nevar būt pa pamatu personas, kura veic ar šāda veida akcīzes preci likumā "Par akcīzes nodokli" 33.panta otrajā un trešajā daļā norādītās darbības, atbrīvošanai no kriminālprocesā pieteiktās kaitējuma kompensācijas, un lemj piedzīt no apsūdzētā /pers. A/ kaitējuma kompensāciju 1512,86 EUR apmērā, nosakot termiņu kaitējuma kompensācijas labprātīgai izpildei – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Nodrošinājuma valsts aģentūra pirmstiesas kriminālprocesā iesniegusi izdevumu aprēķinu Nr.814-KL-2023 (NVA lieta Nr.KL-12590) no kura redzams, ka lietisko pierādījumu pieņemšanas, glabāšanas un iznīcināšanas izdevumi krimināllietā Nr.10920002823 kopā sastāda 17,04 EUR (*lietas 24.-26.lapa*).

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 5.punktu procesuālie izdevumi ir summas, kas izlietotas lietisko pierādījumu glabāšanai, pārsūtīšanai, realizācijai un iznīcināšanai.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmo daļu procesuālos izdevumus ar tiesas nolēmumu piedzen no notiesātā.

Tiesa, pārbaudījusi Nodrošinājuma valsts aģentūras iesniegtos materiālus, atzīst, ka atbilstoši Kriminālprocesa likuma 367.pantam un 368.pantam, krimināllietas procesuālie izdevumi, kas saistīti ar lietisko pierādījumu pieņemšanu, glabāšanu un iznīcināšanu, ir pamatoti un Nodrošinājuma valsts aģentūras labā piedzenami no apsūdzētā /pers. A/ 17,04 EUR apmērā, nosakot termiņu labprātīgai izpildei – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Lietā nav uzlikts arests mantai, par kuru būtu pieņemams attiecīgs lēmums.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmo daļu, izlemjot jautājumu par lietiskajiem pierādījumiem, tiesa atzīst, ka lietiskie pierādījumi – 39 (trīsdesmit deviņas) dažādu marku cigarešu paciņas, bez Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, kas iepakotas maisā Nr.(00)340167370768229496, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem – pēc sprieduma spēkā stāšanās ir iznicināmas.

Kopumā, izvērtējot 2024.gada 5.aprīlī starp prokurori un apsūdzēto /pers. A/ noslēgtās vienošanās pamatotību, tiesa atzīst, ka vienošanās ir likumīga un noslēgta, ievērojot Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma prasības, turklāt sods, par kādu apsūdzētais un prokurore ir vienojušies, atbilst Krimināllikuma 46.pantā definētiem soda noteikšanas vispārīgiem principiem, krimināllikuma 35.pantā norādītajiem soda mērķiem un apsūdzētā personībai, līdz ar to vienošanās ir apstiprināma, taisot lietā notiesājošu spriedumu.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 540.[1] panta piektās daļas 3.punktu, 543.pantu, tiesa

nosprieda

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 221.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, apstiprinot starp prokurori un apsūdzēto /pers. A/ 2024.gada 5.aprīlī noslēgto vienošanos par vainas atzīšanu un sodu, un saskaņā ar Krimināllikuma 221.panta pirmo daļu sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) mēnesi.

/pers. A/ drošības līdzekli nepiemērot.

Noteikt cietušās/Nosaukums A/ labā tiesas noteikto kaitējuma kompensāciju par mantisko zaudējumu – 1512,86 EUR (viens tūkstotis pieci simti divpadsmit *euro*, 86 centi).

Piedzīt no /pers. A/ cietušās/Nosaukums A/ labā tiesas noteikto kaitējuma 1512,86 EUR (viens tūkstotis pieci simti divpadsmit *euro*, 86 centi), nosakot termiņu kaitējuma kompensācijas labprātīgai izpildei – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, un pienākumu iesniegt tiesai dokumentus par kaitējuma kompensācijas atlīdzināšanu.

Iemaksas rekvizīti – saņēmējs: /Nosaukums B/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, konta Nr./konta numurs/, BIC kods TRELLV22; maksājuma mērķis: krimināllieta Nr.10920002823, /pers. A/, personas kods /personas kods/. Samaksu apliecinošu dokumentu iesniegt Rīgas pilsētas tiesas kancelejā Mazā Nometņu ielā 39, Rīgā.

Piedzīt no /pers. A/ valsts labā procesuālos izdevumus 17,04 EUR (septiņpadsmit *euro*, 04 centus), kas saistīti ar lietisko pierādījumu pieņemšanu, glabāšanu un iznīcināšanu, nosakot termiņu labprātīgai izpildei – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Iemaksas rekvizīti – saņēmējs: Nodrošinājuma valsts aģentūra, reģistrācijas Nr.LV90009112024, konta Nr.LV86TREL2140651020000, BIC kods TRELLV22; maksājuma mērķī norādot – procesuālie izdevumi krimināllietā Nr.10920002823, /pers. A/, personas kods /personas kods/, NVA lietas Nr.KL-12590 un EKK 21490. Samaksu apliecinošu dokumentu iesniegt Rīgas pilsētas tiesas kancelejā Mazā Nometņu ielā 39, Rīgā.

Pēc sprieduma spēkā stāšanās lietiskos pierādījumus:

– 39 (trīsdesmit deviņas) dažādu marku cigarešu paciņas, bez Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, kas iepakotas maisā Nr.(00)340167370768229496, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem – iznicināt.

Pilnu spriedumu par vienošanās procesa kārtības pārkāpumiem vai Krimināllikuma normu pārkāpumiem var pārsūdzēt desmit dienu laikā no tā pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesā, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas pilsētas tiesā, Mazā Nometņu ielā 39, Rīgā.

Pilns spriedums pieejams no 2024.gada 27.maija.

Tiesnese Dz.Zemitāne